

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS
ES REIKALŲ IR PARAMOS POLITIKOS DEPARTAMENTO VYRIAUSIOSIOS
PATARĖJOS KRISTINOS INDRIOŠIENĖS
KOMANDIRUOTĖS Į LIONĄ (PRANCŪZIJA) ATASKAITA**

2022-05-18

Vilnius

Komandiruotės tikslas. Dalyvauti Prancūzijos pirmininkavimo ES Tarybai konteksto renginyje „Kaiminkime Europą“, parengti, pristatyti informaciją apie Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros strategines kryptis, susijusias su jaunų asmenų indėliu kaimo vietovių plėtrai.

Komandiruotės trukmė. 3 dienos, 2022 m. gegužės 12–14 d.

Komandiruotės vieta. Lionas (Prancūzija).

Delegacijos sudėtis. Žemės ūkio viceministras Egidijus Giedraitis, Žemės ūkio ministerijos Europos sąjungos reikalų ir paramos politikos departamento vyriausioji patarėja Kristina Indriošienė.

Išlaidos. kelionės išlaidos kompensuojamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 2 d. nutarimo Nr. 680 „Dėl Lietuvos Respublikos atstovų kelionių į Europos Sąjungos Tarybos darbo organų susitikimus išlaidų kompensavimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

Atliktas darbas. Dalyvauta Prancūzijos pirmininkavimo ES Tarybai konteksto renginyje „Kaiminkime Europą“, pristatytas pranešimas apie Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros strategines kryptis, susijusias su jaunų asmenų indėliu kaimo vietovių plėtrai, dalyvauta diskusijose dalijantis patirtimi apie kaimo vietovių patrauklumui didinti taikomas politines priemones.

Asociacijos „Naujos kaimo vietovės“ prezidentas ir Nièvre senatoriaus P. Joly įžanginis žodis: pabrėžė kaimo vietų tuštėjimo, jaunimo pritraukimo į jas aktualijas, kurios svarbi tema ne tik FR bet visai Europai.

D. Šulca, EK pirmininko pavaduotoja, atsakinga už demografiją ir demokratiją: skatina politikos formuotojus įgyvendinti ilgalaikę kaimo vietovių viziją (IKVV). Negalima atidėlioti iniciatyvų ateičiai. Tikisi, kad IKVV veiksmai bus matomi BŽŪP Strateginiuose planuose ir kitose strategijose. Taip pat turime vykdyti žaliają bei skaitmeninę pertvarkas, taipogi ir demografinę pertvarką.

I diskusija – Mobilumas ir viešosios paslaugos Europoje: kokios prieinamumo galimybės kaimo gyventojams?

Pasisakė: M. Dumitru, G. Brohan, F. Thomine

M. Dumitru, Europos Komisijos Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato generalinio direktoriaus pavaduotojas – akcentavo vietos veiklos grupių (VVG) svarbą, nes jos geriausiai žino vietos situaciją, problemas. Trūksta veiksmų koordinavimo kalbant apie paslaugų gerinimo sprendinius. Politikos vykdytojai turi kooperotis. Negalima atidėlioti šių problemų ateičiai. Pasidalino asmenine patirtimi, kad kilęs iš mažo kaimelio, kuriame vienintelis autobusas 5 h ryto išveždavo darbininkus į gamyklą. Šiuo metu yra du autobusai, taigi per trisdešimt metų situacija pasikeitė neženkliai. Susisiekimo paslaugos, mobilumas, jo nuomone, yra viena esminių priemonių didinant jaunimui kaimo vietovių patrauklumą. Jaunimo poreikių tenkinimui turi būti skiriamas ypatingas dėmesys, tam EK skatina skirti reikiamą reikšmę valstybes nares Strateginiuose planuose.

F. Thomino, „Groupama Rhône-Alpes“¹ generalinis direktorius: pasidalino asmenine patirtimi, kad jo kaime iki artimiausios greitosios pagalbos punkto – 15 min kelio. Į kaimus

---

¹ „Groupama“ yra santrumpa „Groupe des Assurances Mutuelles Agricoles“ – tai Prancūzijos savitarpio draudimo grupė, veikianti 12 šalių ir orientuota į ūkininkus, specialistus, vietos valdžios institucijas ir verslus.

svarbu pritraukti verslą. Kaimuose vyksta degradacija, projektais bandome gelbėti situaciją, kad jaunimas imtųsi iniciatyvos kurti savo ateitį. COVID pandemija įnešė drastiškų pokyčių visų gyvenimuose, kuriems galimai būtų prireikė daugybės metų. Pastebimas jaunų šeimų kėlimasis į kaimus. Per 2 metus įvyko technologinė revoliucija. Kaimo vietovių ypatybė – solidarumas, nes „kartu mes stipresni, galime daugiau padaryti“.

Prisistatė Pilietinės jaunimo iniciatyvų asociacijos atstovai. Ši asociacija sudaro galimybes kaimo jaunimui iš įvairių aplinkų (socialinių situacijų) susipažinti ir vykdyti pilietines iniciatyvas, organizuoja susitikimus su svarbiais asmenimis, su kuriais be asociacijos pagalbos, tikėtina nebūtų įmanomi.

II diskusija – būti piliečiu kaimo vietovėse: kokia vieta mūsų jaunimui?

Francisco Boya, Ispanijos valstybės sekretorius, atsakingas už demografinius reikalus: susiduria su teritoriniu disbalansu Ispanijoje, žmonės linkę gyventi miestuose, tie, kurie lieka kaimuose, gyvena atskirtyje. Sanglauda, visų pirma, reiškia teritorijų sanglaudą. Turi kelias politines idėjas: skirta virš milijono eurų komunikacijos, junglumo problemoms spręsti. Ypatingas merų vaidmuo regionuose. Steigia regionuose įvairius centrus, įskaitant skirtus jaunimui, tikisi, kad po universitetų jaunimas grįš į savo vietas, kuria prielaidas, kad regionai būtų patrauklūs grįžtančiam jaunimui. Kuria profesijų kompasus, bendradarbiauja su universitetais, kam būtų sudarytos galimybės daryti karjerą regionuose. „Turime imtis spręsti administravimo klausimus, kad pasiektume tai, ko užsibrėžė“. Turi sąvoka „Slankiojanti populiacija“ (*angl. floating population*) – žmonės grįžta į kaimus per vynuogių sezoną, tankiai apgyvendinta pakrantė, o didelė dalis teritorijos apskritai kenčia nuo tuštumo. Turi tarptautinės kooperacijos strategiją. Kooperacija yra raktas siekiant išspręsti depopuliacijos problemą, darbo vietų – užimtumo problemą ir kt.

E. Giedraitis, Lietuvos žemės ūkio viceministras: kartų atsinaujinimo problema kaimo vietovėse yra gerai žinoma visoje Europoje. Lietuva – ne išimtis. Lietuvoje 32% ūkių savininkų yra pensinio amžiaus ir tik 17% yra jaunesni nei 40 metų. Tikiu – tai reikia ir galima pakeisti. Jaunieji ūkininkai prisideda prie žemės ūkio sektoriaus konkurencingumo, taip pat padeda užtikrinti maisto tiekimą ateinantiems metams. Maisto saugumo problema tapo ypač svarbi Rusijos invazijos į Ukrainą šviesoje. Matome didelį jaunimo potencialą skatinti bendradarbiavimo procesą žemės ūkio sektoriuje, kuris Lietuvoje vis dar menkas ir dėl buvusios neigiamos patirties sovietmečiu bei nepasitikėjimo vyresniąja karta. Jauni ūkininkai, turintys atvirą požiūrį, paprastai yra gyvybingiausių kooperatyvų pagrindas.

Savo strateginiame plane ypatingą dėmesį skiria paramai jauniems ūkininkams. Naudosime priemonių derinį tiek I, tiek II ramsčiuose: pajamų rėmimas, pagalba veiklos pradžiai, didesnė paramos norma ir prioritetas kitose priemonėse su padidintu finansavimu. Paskirstytas biudžetas gerokai viršija minimalų reikalaujamą biudžetą (5,5 % mūsų tiesioginių išmokų biudžeto).

Jaunieji ūkininkai turi didelę reikšmę kaimo bendruomenių gyvybingumui. Siekiame paskatinti jaunus žmones aktyviai dalyvauti sprendimų priėmimo procesuose, ypač tais klausimais, kurie tiesiogiai liečia juos. Manau, kad metodas „iš apačios į viršų“, bendradarbiavimo ir partnerystės principas yra geriausias būdas tai padaryti. Jaunimo įtraukimas turi tapti neatsiejama vietos partnerystės strategijų dalimi. Todėl Lietuva įvedė privalomą reikalavimą į Vietos veiklos grupės valdybą įtraukti bent vieną jauną asmenį iki 30 metų.

Keitimasis patirtimi ir dalijimasis geriausia praktika yra labai svarbūs. Lietuvoje skatiname teritorinį ir tarptautinį Vietos veiklos grupių bendradarbiavimą aktyviai dalyvaujant jaunimui. Džiaugiuosi, kad bendradarbiavimo projektai apima platų spektrą veiklų. Paminėti kai kuriuos iš jų: verslo žinių ir įgūdžių ugdymas, skaitmeninės technologijos, išmanieji kaimai, trumpos maisto tiekimo grandinės, kulinarinis paveldas ir kt.

Su jaunaisiais ūkininkais ir kitais kaimo vietovėse gyvenančiais žmonėmis susijusios problemos negali būti išspręstos vien BŽŪP. Kiti ES fondai taip pat turėtų padėti plėtoti

pagrindines paslaugas ir infrastruktūrą, ryšį ir skaitmenines technologijas, siekiant pritraukti jaunimą likti kaimo vietovėse.

Tikisi, kad jaunimas prisidės prie visų kaimo gyvenimo aspektų ir savo bendruomenėse bus lyderis – į ateitį žvelgiantis, skatinantis pokyčius, diegiantis naujas technologijas ir inovacijas siekiant tvaraus aprūpinimo maistu.

Enzo Galet „Provox 2021“ delegatas: dirba su teisėkūros iniciatyvomis, skirtomis jaunų asmenų įsidarbinimui, darbo sąlygoms. Prancūzijos teisėkūros specifika - dažni pokyčiai, dėl ko sunku gerai prisitaikyti. Neįtraukiami į šiuos procesus paaugliai arba tie, kurie „užstrigo“ studijose. Jaunimo politikai nelabai yra vietos. Jaunimo asociacija turi parlamentą ir tarybą. Siekia integruoti jaunimą į politikos kūrimo procesus.

J. Grignola „Kaimo vietovės – kaimiškojo pasaulio dirbtuvės“ nacionalinė sekretorė. Erasmus+ yra EK ambicija, kurią sudėtinga praktiškai įgyvendinti. mobilumo, žinių, atitikties reikalavimai problema. Abejoja, kad ši iniciatyva bus rezultatyvi ir įneš reikšmingų pokyčių.

Clément Lejeune, Europos jaunimo konferencijos dalyvis: yra nelygybės problema, pvz., kai kurie jauni asmenys negali studijuoti universitetuose, jie neturi tų pačių šansų kaip jų vienmečiai. Sprendimai paprastai apsiriboja individualių atvejų sprendimu. Pasidalino mobilumo sprendimais – prieš metus įdiegė el. automobilių stotelę. Įkūrė „sprendinių fabriką“ – tai jaunų asmenų kolektyvas, galintis pasiūlyti tam tikras veiklas, skirtas jaunimui, kultūros, aktyvinimo, kt. problemų sprendimo srityse (apgyvendinimo kaime). Jų tikslas – sudaryti galimybes įsitvirtinti visų socialinių grupių jaunimui kurti gyvenimą, viskas vyksta vietos lygmeniu.

III diskusija - Darbo santykiai ir naujasis kaimas: kokios jaunosios kartos įsidarbinimo galimybės ir kokie lūkesčiai?

Italijos atstovas priminė, kad BŽŪP atsirado FR ir IT dėka. Šiuo metu BŽŪP varomosios jėgos (*key drivers*) jaunimo politika, tvarūs, žiediškas ūkininkavimas, apsirūpinimas maistu. Turime atnaujinti BŽŪP vaidmenį – įvertinti, ką ES rinka gali realiai pasiūlyti (tvari maisto plėtra), į procesus būtina įtraukti jaunimą, mokytis juos žiedinės ekonomikos. Jaunimas labai domisi kaimo reikalais. Ilgą laiką vyko stipri urbanizacija, o šiuo metu stebime kaimo atsinaujinimo procesus.

Laurent Duc, Svetingumo sektoriaus ir amatų sąjungos Viešbučių skyriaus pirmininkas: naujos kaimo vietovės – tai naujas gyvenimo būdas. Skatina visus remti šeimos verslus – atostogoms kaimo vietovėse siūlo rezervuoti 2 žvaigždučių viešbučius (tokios apgyvendinimo paslaugos yra šeimos verslai). Nebelieka skirtumo taro miesto ir kaimo – persikėlusiams gyventi į kaimą reikia tų pačių sąlygų, kokybės kaip mieste ir visų pirma – interneto.

IV diskusija - Žiniasklaida ir naujasis kaimas: Europos kaimo matomumas ir girdimumas

Frédéric Bouchard, „Euronews“ vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas: krizių atveju kaimas visada išeina į priekinę liniją. Šių dienų aktualijų akivaizdoje, tušti FR kaimai turi didelį potencialą Ukrainos pabėgėliams. Kodėl reikia rašyti apie kaimo vietoves – nes kaimo gyventojų balsas mažai girdimas ir atstovaujamas.

Émilie Zapalski, komunikacijos konsultantė ir BFM TV apžvalgininkė: pasidalino patirtimi, kad sudėtinga kurti pozityvų kaimo įvaizdį, kai kaime vien problemos, atskirtis, trūkumai – viena neigiami dalykai. O vietos laikraščių žurnalistai būna „įkalinti vietoje“ - užstrigę mažose vietos problemose, jie neturi šansų išgarsėti, tapti plačiau žinomais, kad jų balsas taptų svarbus, įtakingas ES, institucijose.

Vyr. patarėja

Kristina Indriošienė

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Gedimino pr. 19, LT-01103 Vilnius, Lietuva (2022-08-22 10:52:34)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Kristinos Indriosienės komandiruotės į Lioną (Prancūzija) ataskaita
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-05-30 Nr. 3PR-22
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Kristina Indriošienė, Vyriausioji patarėja
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-05-30 08:54:11 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-XL
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-05-30 08:54:29 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentų išrašymo centras prie LR VRM, 2.5.4.97=#1609313838373738333135, LT
Sertifikato galiojimo laikas	2022-03-10 13:25:59–2025-03-09 13:25:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerija, -
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-05-30 09:21:09 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246, RCSC, LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-08-01 12:49:41–2022-07-31 12:49:41
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant CN=Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, O=Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija j.k.188675190, L=Vilnius, S=Lithuania, C=LT sertifikata, sertifikatas galioja 2019-08-01 12:49:41–2022-07-31 12:49:41
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v12.8.7.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Dokumentas neatitinka specifikacijos keliamų reikalavimų (2022-08-22 10:52:34)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2022-08-22 10:52:34 atspausdino Vitalija Adomaitienė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-